

# Gradimo sa integritetom

## Naš Kodeks poslovnog ponašanja



LafargeHolcim



Visok učinak i snažan integritet predstavljaju ključ za održivi uspeh.

Obavljanje poslova sa integritetom stvara osećaj poverenja, štiti našu reputaciju, snižava troškove poslovanja i uvećava vrednost akcionarima.

Obavljanje poslova sa integritetom znači da treba ispravno postupati u svakom trenutku, počev od ponašanja u skladu sa našim Kodeksom.

Naša je dužnost da postupamo sa integritetom i da drugima omogućimo da čine to isto.

# Sadržaj

<b>05</b>	<b>Poruka generalnog direktora</b>
<b>06</b>	<b>Uvod</b>
<b>09</b>	<b>1. Integritet na radnom mestu</b>
<b>10</b>	1.1 Bezbednost i zdravlje na radu (BZR)
<b>12</b>	1.2 Raznolikost, poštenje i poštovanje
<b>14</b>	1.3 Zaštita imovine naše kompanije
<b>16</b>	1.4 Informacioni sistemi, elektronska pošta, i društveni mediji
<b>19</b>	<b>2. Integritet u poslovnoj praksi</b>
<b>20</b>	2.1 Postupci protiv podmićivanja i protiv korupcije
<b>22</b>	2.2 Pokloni i čašćenje
<b>24</b>	2.3 Poštena konkurenca
<b>26</b>	2.4 Tačna evidencija i izveštavanje
<b>28</b>	2.5 Sukobi interesa
<b>30</b>	2.6 Trgovanje povlašćenim informacijama
<b>32</b>	2.7 Sankcije i embargo
<b>33</b>	2.8 Sprečavanje pranja novca
<b>35</b>	<b>3. Integritet u okviru lokalne zajednice</b>
<b>36</b>	3.1 Životna sredina
<b>37</b>	3.2 Ljudska prava
<b>38</b>	3.3 Angažovanje u zajednici
<b>40</b>	<b>Saveti, smernice i izveštavanje</b>

„Svi smo odgovorni za reputaciju Grupe LafargeHolcim. Znam da mogu računam na Vas da će vam integritet i prakse održivog poslovanja biti u središtu svega što radite.“



# Poruka generalnog direktora

Poštovane kolege,

Kao svetski lider u građevinskim rešenjima i industriji materijala, neophodno je da svaki zaposleni postupa s integritetom. Svako od nas je odgovoran za usklađenost. Ovo je naša obaveza prema milionima naših kupaca širom sveta, našim dobavljačima i kolegama u našim pogonima i službama. Obavljanje posla na pravi način je zahtev vezan za dalji uspeh i održivost naše kompanije. Naša reputacija i kontinuirana licenca za poslovanje zahtevaju da uvek postupamo s integritetom, težeći ka izvrsnosti u svemu što radimo.

Naš Kodeks poslovnog ponašanja definiše ponašanja, koja se očekuju od zaposlenih. Iako ne može izričito da obuhvati sve poslovne situacije, on sadrži nekoliko primera i duh u kojem poslujemo. Verujemo da će svi naši zaposleni svakodnevno delovati s integritetom – bez izuzetka. Veoma smo ponosni na naše proizvode, radne standarde i naše ljudе. Liderska pozicija koju imamo u našoj industriji nameće nam prilike i odgovornosti koje ova pozicija zahteva.

Molim Vas da pročitate i razumete pravila koja se nalaze u Kodeksu poslovnog ponašanja. Ako imate bilo kakve nedoumice, obratite se Vašem linijskom menadžeru. Očekujem da svi naši zaposleni u svim pogonima u kojima poslujemo uvek rade u skladu sa Kodeksom i svim njegovim odredbama.

Svi smo odgovorni za reputaciju Grupe LafargeHolcim. Znam da mogu računam na Vas da će vam integritet i prakse održivog poslovanja biti u središtu svega što radite.

Srdačan pozdrav,



**Jan Jenisch**

Izvršni direktor grupacije



**Keith Carr**

Generalni savetnik grupacije

# Uvod

Naš Kodeks nudi smernice i daje primere koji će vam pomoći ako se nađete u situaciji da se suočite sa nekim izazovom u svakodnevnom radu. Takođe, povezan je sa politikom kompanije LafargeHolcim, važećim zakonima i propisima jer su oni osnova za mnoge oblasti koje se nalaze u našem Kodeksu i Programu usklađenosti.

Kompanija LafargeHolcim će nastaviti da dopunjaje i razvija nove poslovne politike da bi pružila dodatna uputstva, tako da bi trebalo da redovno proveravate lokalni intranet kao i globalnu platformu poslovnih politika LafargeHolcim.

## Obavljanje poslova sa integritetom

LafargeHolcim nastoji da stvori okruženje u kojem se neguju poštjenje i odgovornost, a usklađenost predstavlja centralnu tačku. Zdravorazumno rasuđivanje uz Kodeks, politike i direktive kompanije LafargeHolcim uglavnom su dovoljni da se posao vodi sa integritetom. Naš Kodeks ne može da predviđa svaku situaciju na koju možemo naići na radnom mestu, ali će nam pomoći da donešemo zdrave i etičke odluke. Od naših zaposlenih očekujemo da imaju hrabrosti da donešu pravu odluku na osnovu naših etičkih principa kojih treba da se pridržavaju čak i ukoliko su pod pritiskom.

## Svako, svuda

Svaki zaposleni, direktor i službenik („zaposleni“) u svim LafargeHolcim kompanijama i svim kompanijama sa zajedničkim ulaganjima koja su pod našom kontrolom uvek moraju da se drže ovog Kodeksa, kada predstavljaju kompaniju LafargeHolcim ili za nju rade. U kompanijama nad kojima nemamo kontrolu, tražimo da se prihvate standardi ponašanja iz ovog Kodeksa. Od svih osoba, uključujući pružače usluga, podizvođače i poslovne partnera, tražiće se da postupaju dosledno našem Kodeksu kada postupaju u naše ime.

## Obrazovanje i obuka

Svi zaposleni dobijaju uvodnu i redovnu obuku u vezi sa etikom i usklađenošću. Ova obuka daje vam priliku da postavite pitanja i da razgovarate o tome kako da ovaj Kodeks postane deo vašeg svakodnevnog obavljanja posla.

## Viši standardi za pretpostavljene

Rukovodioci na svim nivoima imaju dodatne odgovornosti u okviru ovog Kodeksa, koje podrazumevaju stvaranje slobodnog okruženja u kojem zaposleni mogu otvoreno da postavljaju pitanja, izraze svoju nedoumicu i prijave nepropisno ponašanje. Lideri koji imaju integritet u ponašanju cene se i promovišu u okviru organizacije.

## Od rukovodioca se očekuje da

- Vodi sopstvenim primerom - drugim rečima, pokazuje svojim ponašanjem šta to znači postupati sa integritetom.
- Komunicira sa zaposlenima iz svog tima da bi oni zaista razumeli zahteve našeg Kodeksa i imali resurse pomoću kojih će te zahteve zadovoljiti.
- Pruža podršku zaposlenima koji će, iz najbolje namere, postaviti pitanja ili izneti nedoumice.
- Dosledno sprovode Kodeks.

## Kršenje našeg Kodeksa

Svi se moramo pridržavati našeg Kodeksa. Kršenje našeg Kodeksa, naših politika, direktiva, ili zakona mogu da imaju ozbiljne posledice, uključujući tu i disciplinske mере koje dovode i do prestanka radnog odnosa, kao i moguće lično i krivično kažnjavanje kako kompanije tako i pojedinaca.

## Pre nekog postupka, uvek se zapitajte, može li moje ponašanje:

- Da se protumači kao nepošteno, neetično ili nezakonito?
- Da oštetи LafargeHolcim ili njenu reputaciju ukoliko postane javno?
- Da dovede do toga da kompanija LafargeHolcim izgubi kredibilitet kod svojih zaposlenih, kupaca, akcionara ili zajednica?
- Da povredi druge osobe, kao što su druge kolege, kupci ili akcionari?

Ukoliko je odgovor na bilo koje od ovih pitanja „DA“ ili čak i „MOŽDA“, prepoznali ste nešto što predstavlja mogući problem i trebalo bi da tražite savet u okviru resursa koji su vam na raspolaganju, kao što su to vaš prepostavljeni, Ljudski resursi, pravna služba, unutrašnja kontrola, unutrašnja revizija, unutrašnja bezbednost, kao i vaš lokalni službenik za usklađenost.



## Šta to znači u mom slučaju?



Timovi prodaje kompanije LafargeHolcim su mesecima radili u nadi da će dobiti ugovor o nabavci velikih količina sa jednom građevinskom firmom. Nedelju dana pre nego što je tender bio dodeljen, finansijski direktor dobija poziv od advokata koji mu kaže da može da garantuje da će LafargeHolcim dobiti na tenderu ako LafargeHolcim zaposli jednog saradnika koji ima dobre veze u toj građevinskoj firmi. Pošto je dobijanje ovog projekta veoma važno kompaniji LafargeHolcim, finansijski direktor je u iskušenju da prihvati ponudu. Šta treba da uradi?

**Ovo je situacija za uzbunu. Iako je dobijanje posla u interesu kompanije LafargeHolcim, to joj nije najvažnije ako do posla dođe tako što će prekršiti zakon ili naneti štetu ugledu kompanije LafargeHolcim. On ne bi trebalo da nastavi razgovor a da se ne posavetuje sa svojim lokalnim službenikom za usklađenost.**



**Važna napomena:** U slučaju kada postoji razlika između lokalnog pravnog zahteva i našeg Kodeksa, uvek ćemo primeniti viši standard. Ako poštovanje Kodeksa deluje nespojivo sa važećim lokalnim zakonom, treba da potražite savet od svog lokalnog službenika za usklađenost.

# 1. Integritet na radnom mestu



# 1.1 Bezbednost i zdravlje na radu (BZR)

U kompaniji LafargeHolcim nastojimo da stvorimo zdravu i bezbednu okolinu za naše zaposlene, izvođače, kupce i zainteresovane strane. Niko ne bi trebalo da se povredi dok radi sa nama ili za nas. Naš cilj je rad bez povreda. Da bi se to postiglo, potrebna je posvećenost svih nas.

U okviru naših procesa upravljanja učinkom, proveravamo da li svaki zaposleni razume za šta je sve odgovoran, i na šta mogu da se osalone da bi postigli uspeh. Cilj nam je da obezbedimo bezbednu i zdravu radnu sredinu, kao i to da zajedno sa našim zaposlenima i izvođačima radova razvijamo kulturu koja podstiče kod svih ličnu i kolektivnu odgovornost za BZR.

Integrišemo BZR u sve naše poslovne procese i podstičemo kulturu gde se otvoreno razgovara o problemima koji se rešavaju u okviru poslovne jedinice, uz podršku službe BZR.

Bezbednost i zdravlje je suštinska vrednost za LafargeHolcim a to znači da svaki zaposleni i izvođač radova koji dođe u kontakt sa LafargeHolcimom mora da zna kako da spreči nastanak ozbiljne povrede ili povrede sa smrtnim ishodom.



## Pravila bezbednosti i zdravlja na radu:

**Pravilo 1** Procenjujem i kontrolišem rizike pre početka bilo kog posla.

**Pravilo 2** Obavljam samo one poslove za koje sam obučen.

**Pravilo 3** Uvek koristim zaštitnu BZR opremu i uređaje i uvek koristim obaveznu ličnu zaštitnu opremu.

**Pravilo 4** Ne radim pod uticajem alkohola ili droge.

**Pravilo 5** Prijavljujem sve incidente.

Poštovanje ovih pravila je obavezno za sve zaposlene i uslov za rad u kompaniji.



### Važeća politika kompanije LafargeHolcim

- Politika grupe za bezbednost i zdravlje

## Šta to znači u mom slučaju?



Kada ste došli na radno mesto, primetili ste da kolega ne koristi odgovarajuće alate da bi obavio zadatak. Šta treba da uradite?



**Nikome nije dozvoljeno da odstupa od pravila BZR niti da ih menja (a to podrazumeva procenu rizika i korišćenje odgovarajućih alata). Zato treba da svom kolegi saopštite svoju zabrinutost i pitate ga da li mu je potrebna vaša pomoć da bi zadatak bio bezbedno obavljen.**



Došli ste na posao rano jednog jutra i videli kako kolega uzima nekoliko pilula odjednom i piće napitak iz konzerve. Nakon što ste se pozdravili u garderobi, primetili ste kako se od njega širi blag miris alkohola. Kada ste ga pitali da li je popio alkoholno piće, on vam kaže da nije, i da je to samo sredstvo za ispiranje usta. Šta treba da uradite?



**Da biste bili sigurni da su svi na radnom mestu bezbedni, važno je da svom pretpostavljenom ili Ljudskim resursima prenesete svoju zabrinutost u vezi sa kolegom. Vaš kolega možda ima problem i potrebna mu je pomoć, a rad pod uticajem alkohola ili droge može da ugrozi bezbednost i drugih ljudi, a ne samo njega.**



Imate saznanja o incidentu u vezi sa BZR, i sumnjate da se to nije prijavilo u skladu sa pravilima. Šta treba da uradite?



**Proverite da li Vaš pretpostavljeni zna za ovu situaciju i sa njim potvrdite da je problem prijavljen. Ako vam je neprijatno da se direktno obratite pretpostavljenom povodom ovog problema, razgovorajte sa nekim iz službe BZR, vašim lokalnim službenikom za usklađenost, ili sa nekim drugim u okviru resursa koje imate na raspolaganju. Ako ovi načini nisu mogući, tada je pravo vreme da se pozove broj Službe za integritet.**

# 1.2 Raznolikost, poštenje i poštovanje

Kao globalna kompanija sa više od 80.000 zaposlenih i poslovanjem u industrijskim pogonima u više od 80 zemalja širom sveta, LafargeHolcim smatra bogatsvom što mu je radna snaga toliko raznolika.

Verujemo da je naša odgovornost da se jedni prema drugima odnosimo s poštovanjem, što znači da uvažavamo raznolikost, bez obzira da li ona postoji zbog razlike u rasi, religiji, polu, seksualnoj opredeljenosti ili nečem drugom. Različitosti omogućavaju drugačije poglede na svet, što osnažuje i LafargeHolcim pogled na svet, i omogućava nam da budemo najbolji što možemo. Stoga, cenimo i promovišemo radnu sredinu koja je inkluzivna i fer, koja podstiče sve da poštuju svoje kolege, kupce i poslovne partnere.

Svi mi nastojimo da stvorimo okruženje u kojem su lično dostojanstvo, privatnost, sloboda udruživanja i kolektivno pregovaranje, kao i lična prava i bezbednost svakog pojedinca deo našeg svakodnevnog radnog iskustva. Verujemo da je poštovanje na radnom mestu od najveće važnosti za učinak i angažovanje zaposlenih.

Bez obzira na radno mesto ili na nivo odgovornosti, prema svakom zaposlenom se mora odnositi pošteno, kada su u pitanju unapređenja, obuke, zapošljavanja, nadoknade i prestanak radnog odnosa,

## **Bez pretnji ili nasilja**

Da na radnom mestu ne bi bilo nasilja, nasilničkog ponašanja ili zastrašivanja, svi zaposleni moraju da budu učtivi i da pokažu poštovanje ne samo u okviru kompanije LafargeHolcim, već i kada se obavlja posao za LafargeHolcim bez obzira da li je to tokom sastanka sa kupcima, vožnje kamionom kompanije LafargeHolcim ili u odnosima sa lokalnom zajednicom. Uvek se ponašajte profesionalno.

## **Uznemiravanje**

„Uznemiravanje“ predstavlja oblik diskriminacije koji se sastoji od nepoželjnog ponašanja, a svrha ili učinak su mu stvaranje atmosfere zastrašivanja, neprijateljskog ponašanja ili vređanja u radnoj sredini. Uznemiravanje se pojavljuje u mnogim oblicima, uključujući tu i fizičke radnje, izrečene ili napisane opaske, ili nečije vizuelno predstavljanje. Seksualno uznemiravanje se prepoznaje po neželjenim predlozima seksualne prirode, zahtevima za pružanjem seksualnih usluga, kao i drugim verbalnim ili fizičkim ponašanjem seksualne prirode koji stvaraju neprijatnu ili uvredljivu radnu sredinu. LafargeHolcim strogo zabranjuje bilo kakav oblik uznemiravanja, bilo da je uznemiravanje vršeno od strane zaposlenog ili trećeg lica.

## **Diskriminacija**

Radimo zajedno sa pojedincima koji su različitih nacionalnosti, različitih kultura, religija; različite starosne dobi, stepena invalidnosti, zdravstvenog stanja, rasa, polnih identiteta, pola, pogleda na svet i pripadnosti političkim, sindikalnim ili manjinskim grupama. U skladu sa tim da poštujemo jedni druge i u skladu sa zakonima o radu u mnogim zemljama u kojima poslujemo, ne tolerišemo diskriminaciju ni prema kome, a koja se zasniva na navedenim osobinama, niti tolerišemo neko slično uvredljivo ponašanje. Ovi principi se proširuju na sve odluke koje se donose u vezi sa zapošljavanjem, uključujući prijem novih zaposlenih, obuku, procenu, unapređenje i nagrađivanje.



## Šta to znači u mom slučaju?



Tražite kandidata koga biste zaposlili kao menadžera prodaje. Verujete da je prodaja „muški posao“ i pitate se da li da u obzir uzmete samo muškarce koji su se prijavili za radno mesto menadžera prodaje.



**Nije vam dozvoljeno da tražite samo muške kandidate, niti smete da odbijete prijave za posao koje su uputile žene samo na osnovu pola; to bi predstavljalo polnu diskriminaciju. Vaša potraga mora biti usmerena na kvalifikacije, veštine i iskustvo kandidata, i na to kako oni zadovoljavaju osnovne funkcije tog radnog mesta.**



Jedan od vaših kolega redovno priča viceve osobi koja sedi za susednim radnim stolom. Svi u kancelariji mogu da čuju te viceve i komentare koje oni izazivaju. Ponekad ti vicevi podrazumevaju šale koje su nekima smešne, ali koje su drugima sumnjivog ukusa ili ih vređaju. Vicevi koji ismevaju seksualnu orientaciju mogu veoma da vređaju neku osobu. Šta treba da uradite?



**Treba da popričate sa kolegom i da mu kažete da to što je njemu više smešan ne znači da je smešan svima drugima u kancelariji i da bi neko mogao da se uvredi. Ako ne prestane sa tim opaskama, trebalo bi da se obratite po ovom pitanju svom prepostavljenom ili Ljudskim resursima.**



Tokom posete fabrici, primetili ste kalendar sa slikama golih žena. Iako vam se to ne dopada, ne želite da reagujete jer u tom delu fabrike ni ne rade žene.



**Treba da se izjasnite. Kačenje slika ili crteža koji su seksualne prirode smatra se vizuelnim uznemiravanjem i izričito je zabranjeno u kompaniji LafargeHolcim. Trebalo bi da prenesete to što ste videli prepostavljenom ili direktoru fabrike, da se taj kalendar skloni.**

# 1.3 Zaštita imovine naše kompanije

Svi zaposleni su odgovorni za zaštitu imovine naše kompanije i da na osnovu ispravne procene učine sve da fizička i intelektualna svojina, kao i finansijska sredstva ne budu oštećena, ukradena, zloupotrebljena ili uništena.

## Zaštita imovine

Imovina kompanije LafargeHolcim, kao što je oprema, materijali i objekti, veoma je važna za svakodnevno poslovanje. Ova imovina se stiče napornim radom ljudi na čitavoj zemaljskoj kugli. Radom za LafargeHolcim, svi mi smo preuzeli na sebe odgovornost za ovu imovinu i moramo je štititi od krađe, gubitaka, zloupotrebe i propadanja. Pored toga, moramo učiniti sve da se svi resursi koriste u odgovarajuće poslovne svrhe.

## Zaštita vlasničkih prava

U kompaniji LafargeHolcim redovno nastaju vredne ideje koje se ne objavljaju, kao i strategije i drugi vidovi poslovnih informacija koje posedujemo i moramo da zaštitimo kao intelektualnu svojinu. Zbog takvih informacija u velikoj meri i jesmo toliko konkurentni. Neprimerno obelodanjivanje takvih informacija je zabranjeno, i moramo paziti na opasnosti neprimernog obelodanjivanja poverljivih informacija.

## Poverljive informacije o zaposlenima i trećim licima

Pristup evidenciji budućih, trenutnih ili bivših zaposlenih kao i njihovim ličnim podacima koji podrazumevaju procenu učinka, platu, penziju i beneficije dozvoljeno je samo osobama koje imaju ovlašćenje za to, koje je u skladu sa zakonima o privatnosti podataka. Osim toga, za zaštitu poverljivih informacija koje nam povere naši kupci, dobavljači i drugi poslovni partneri odgovorni smo isto tako kao što smo odgovorni za zaštitu naših sopstvenih informacija.



U okviru redovnog poslovanja, dolazi se do informacija o drugim kompanijama, uključujući tu kupce, dobavljače i konkurenčiju. Postoje, međutim, pravna i etička ograničenja u vezi sa pribavljanjem informacija u vezi sa konkurencijom:

- Nije dozvoljeno pribavljati informacije na neprimeran način, na primer, putem podmićivanja ili špijuniranjem konkurenata.
- Nije dozvoljeno zahtevati ili pribavljati informacije o konkurenčiji iz izvora koji nisu javni. Obratite se svom službeniku za usklađenost da vam objasni značenje pojma „izvori koji nisu javni“ ukoliko u vezi sa tim imate nedoumica.
- Ne bi trebalo da zaposlimo radnika iz konkurenčke firme da bismo došli do poverljivih informacija, kao što ne bi trebalo da podstičemo radnike zaposlene kod konkurenčije da nam obelodanjuju poverljive informacije o njihovim bivšim poslodavcima.
- Ne bi trebalo da prihvativimo informacije koje nam se nude o konkurenčima, a koje mogu biti poverljive prirode. Trebalo bi da pitate da li je informacija poverljive prirode, kako se do nje došlo i da li ponuđeni materijal sadrži klasifikaciju kao što je „tajno“, „poverljivo“, „vlasništvo“, ili „samo za Vas“.

## Šta to znači u mom slučaju?



Dok putujem vozom na posao, ponekad obavljam telefonske razgovore koji su u vezi sa poslom. Da li to predstavlja problem?



**Morate paziti da na javnom mestu ne razgovarate o podacima u vezi sa kompanijom koji nisu javni - u taksiju, vozu, liftu ili na konferencijama i sajmovima. Kada morate da obavite telefonski poziv na javnom mestu, pripazite na okolinu.**



Šta da uradite ako vam konkurentska firma pošalje elektronsku poštu, a u njenom prilogu se nalazio dokument poverljive prirode poslat greškom, jer je neko pomešao vaše ime sa imenom druge osobe?



**Ako primetite da je reč o grešci i znate da je dokument u prilogu poverljive prirode, nemojte ga otvarati, proslediti, odštampati ili podeliti sa drugima. Ukoliko ste već otvorili dokument, zatvorite ga, nemojte postupiti po informacijama iz njega i odmah se obratite lokalnom službeniku za usklađenost. U svakom slučaju, nemojte obrisati poštu pre nego što o tome porazgovarate sa lokalnim službenikom za usklađenost.**

# 1.4 Informacioni sistemi, elektronska pošta i društveni mediji

Tehnologija na radnom mestu nam pomaže da pružimo usluge našim kupcima još efikasnije. Oslanjamо se na nju da podržimo naše proizvodne procese i interakciju u čitavom svetu.

Pristup internetu, elektronska pošta ili druge aplikacije su nam na raspolaganju u svrhu obavljanja posla. Celokupna unutrašnja poslovna komunikacija i saradnja sa drugim zaposlenima kompanije LafargeHolcim Grupe, kao i spoljna sa trećim licima mora se obavljati preko elektronskih komunikacija i adrese elektronske pošte koju je odobrila grupa LafargeHolcim. Kada šaljete ili primate elektronsku poštu i priloge, morate primenjivati iste standarde opreznosti kao i u slučaju komunikacije kada se koristi štampani materijal. Zabranjeno je neodobreno javno obelodanjivanje (a tu se podrazumeva obelodanjivanje štampi, investitorima ili nekom drugom) unutrašnjih podataka ili prepiske kompanije LafargeHolcim, kao i njihovo postavljanje na sajtove društvenih medija.

Ne smete da zloupotrebite IT sisteme kompanije LafargeHolcim, pristup internetu, adresu elektronske pošte kompanije, niti neke druge informacije ili sredstva komunikacije u nezakonitu ili neetičku svrhu. Pretraživanje, preuzimanje ili prosleđivanje podataka koji su uvredljive sadržine može dovesti do disciplinskih mera. Takođe morate biti svesni da vam nije dozvoljeno da koristite ili kopirate softver ili podatke iz IT sistema kompanije LafargeHolcim u privatnu svrhu osim ako niste dobili izričito ovlašćenje od IT službe za tako nešto.

Društveni mediji nam dozvoljavaju da komuniciramo brzo i posvuda. Dobro razmislite pre nego što podelite neke slike ili tekst koji se tiče vaših kolega sa posla ili vašeg radnog mesta. Nepredviđene posledice mogu podrazumevati štetu nanesenu ugledu pojedinca ili kompanije LafargeHolcim.



## Važeća politika kompanije LafargeHolcim

- Direktiva korisnicima informacionih sistema
- Preporuke za društvene medije

## Šta to znači u mom slučaju?



Preneli ste na svoj USB uređaj instalacioni program Microsoft Word i planirate da ga instalirate na kompjuteru kod kuće. Računate da kompanija LafargeHolcim neće biti oštećena, jer je originalni program ostao u svom sistemu. Možete li da nastavite?



**Ne možete. Kada kompanija LafargeHolcim kupi softver, ona je obično vezana sporazumom o licenci sa kompanijom koja je proizvela taj softver. Korišćenje softvera u privatnu svrhu bi najverovatnije narušilo taj ugovor o licenci i LafargeHolcim bi se smatrala odgovornim za neovlašćenu upotrebu programa. Za tako nešto bi vam bila potrebna dozvola IT odeljenja.**



## 2. Integritet u poslovnoj praksi



## 2.1 Postupci protiv podmićivanja i protiv korupcije

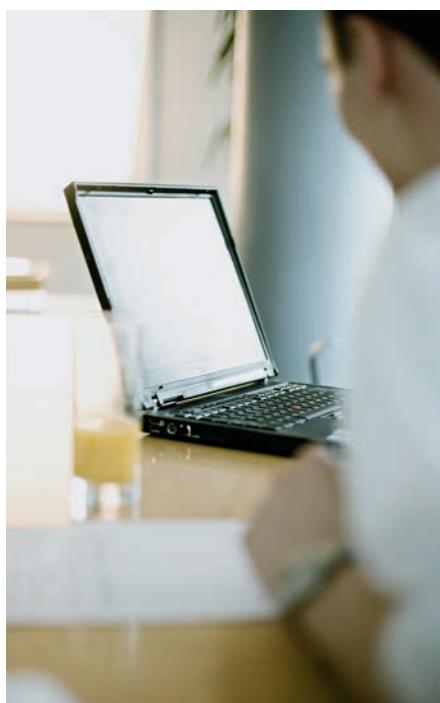
LafargeHolcim prodaje proizvode i usluge na osnovu kvaliteta, pouzdanosti i na osnovu mnogo čega drugog, ali nikada ne podmičuje nikoga.

Mi smo posvećeni tome da podržavamo i omogućujemo zdrav razvoj zajednica u kojima poslujemo. Smatramo to suštinskim, što dolazi uz dozvolu za poslovanje u preko 80 zemalja. Poštovanje vladavine prava i činjenica da smo primer toga kako se etički vodi poslovanje, nama predstavlja put kojim pokrećemo ovu našu posvećenost.

Znamo da isplata mita – čak i kada su u pitanju mali iznosi – prouzrokuje ogromnu štetu po zajednice, često dovodi do iznuđivanja od srednje klase i potpune isključenosti siromašnih iz pružanja usluga od strane državnih službi. Znamo da isplata mita nikada nije predstavljala dobar način poslovanja, a posebno ne održivog poslovanja, a znamo i da se podmićivanje ni u jednom obliku ne uklapa u kulturu integriteta kompanije LafargeHolcim.

Međunarodni antikorupcijski zakoni važe za naše celokupno poslovanje širom sveta. Nikada nije prihvatljivo ponuditi, dati, ovlastiti ili primiti neki oblik mita, a u odnosu sa nekim državnim službenikom ili fizičkim licem. Takođe ne zapošljavamo treća lica da obavljaju nešto što nama nije dozvoljeno, kao što je to podmićivanje. Treća lica koja postupaju u ime kompanije LafargeHolcim, stoga, nikad ne smeju da daju niti da prime mito.

Pojam „treće lice“ može da podrazumeva konsultante, podizvođače, franšize, zastupnike prodaje, preprodavce, carinske zastupnike, računovodstvene ili pravne firme, ili kompanije koje pružaju pomoć pri dobijanju viza, dozvola ili uverenja inspekcije, kao i partnerne u zajedničkom ulaganju. Bez obzira na tip trećeg lica, veoma je važno da sva treća lica koja obavljaju poslove ili pružaju usluge za kompaniju LafargeHolcim ili u njeno ime, budu odabrani i angažovani u skladu sa Smernicama za detaljni izveštaj o poslovanju trećeg lica, ili, kada postane punovažeća u kompaniji u okviru Grupe, Direktivama za izveštaj o poslovanju trećeg lica.



### Neslužbene isplate

Ponekad se isplate državnim službenicima nazivaju „neslužbene isplate“, ukoliko je reč o malim svotama za rutinske državne usluge na koje osoba koja plaća ima zakonsko pravo. LafargeHolcim zabranjuje svojim zaposlenima da vrše takve isplate. Jedini izuzetak od ovog pravila bi bio kada bi zaposleni smatrao da su mu život, lična bezbednost ili zdravlje neposredno ugroženi i oseća da mora da obavi isplatu. U slučaju da zaposleni obavi takvu isplatu, a u opasnosti su mu lična bezbednost ili zdravlje, svi važni detalji se moraju navesti u izveštaju lokalnoj službi za usklađenost što je pre moguće, a isplata se mora precizno zavesti u knjige i evidenciju kompanije LafargeHolcim.

Mito može imati različite oblike, ne mora biti reč o gotovinskoj isplati, već i o vrednim uslugama kao što su to obezbeđivanje putovanja, školarina, dobrotvorna donacija i drugi oblici sticanja koristi.

## Šta to znači u mom slučaju?



Planirate izgradnju nove fabrike kompanije LafargeHolcim za proizvodnju cementa u vašoj zemlji. Tokom pregovora sa lokalnim vlastima, predsednica opštine vam saopštava da je potrebna nova klinika u gradu koji je najbliži lokaciji gde će se izgraditi fabrika. Jasno vam je stavila do znanja da će podrška kompanije LafargeHolcim pri izgradnji nove klinike ne samo biti od pomoći pri dobijanju dozvole za planiranje za novu fabriku, već će pomoći i tome da ona ponovo bude izabrana na tu poziciju. Šta treba da uradite?



**Ovaj zahtev predstavlja kršenje važećih antikorupcijskih zakona. Treba da se obratite lokalnom službeniku za usklađenost i vašem rukovodiocu u vezi sa ovom situacijom da bi vas oni shodno tome posavetovali.**



Treće lice vam saopštava da „zna sve prave ljude“ i da može da ubrza potpisivanje novog ugovora ako mu se da avans za njegov honorar. Kaže vam da mu je potreban za putne troškove, ali niste baš sigurni o kakvom putovanju je reč. Šta treba da uradite?



**Isplata trećem licu mora se obaviti na osnovu fakture koja navodi usluge koje su zapravo pružene, uz dovoljno detalja da biste bili uvereni da je fakтура originalna i da iskazuje prihvatljivu svotu. Isplata trećem licu unapred na njegov zahtev može vas naterati da se zapitate zašto on to traži, i da budete veoma oprezni oko toga da li ćete prihvati objašnjenje bez dodatnog proveravanja. Takođe bi trebalo proveriti izveštaj o poslovanju preduzeća i reputaciju trećeg lica.**

## 2.2 Pokloni i čašćenje

Dobri poslovni odnosi su zasnovani na poverenju i dobroj volji, a pošto mi cenimo i poštujemo naše kupce i poslovne partnere, obe strane žele da to pokažu s vremena na vreme ponudama u vidu poklona i časti.

Ako se budemo zdravorazumski ponašali, ako budemo umereni i pratimo zdravo rasuđivanje pre nego što ponudimo ili primimo bilo kakav poklon ili budemo počašćeni, možemo izbeći da se dobra namera pogrešno protumači. Pokloni i čašćenje uvek moraju biti umereni i nikada ne bi trebalo da se koriste za neadekvatan uticaj ili da se stvori utisak da je reč o pravom sukobu interesa.

Što se tiče poklona ili čašćenja državnih službenika, uvek morate da pripazite. Definicija državnog službenika podrazumeva svaku osobu koja obavlja javnu funkciju u dатој земљи (državni službenik), a koji mogu da budu zaposleni u javnoj agenciji ili državnom preduzeću. Neke vlade i vladine institucije imaju određena pravila u vezi sa davanjem poklona i čašćenja svojih državnih službenika koja mogu biti mnogo strožija od pravila koja dozvoljava politika i direktive kompanije LafargeHolcim. Ako planirate da ponudite poklon ili da počastite nekog državnog službenika, a niste sigurni kako, pogledajte pravila za poklone i čašćenje ili se obratite službeniku za usklađenost.

Ne smete koristiti svoj novac niti resurse da zaobiđete pravila u našim politikama, direktivama, ili ono što je navedeno u ovom Kodeksu. Svi pokloni i čast koji se ponude i uruče drugima u ime kompanije LafargeHolcim, moraju biti propisno zavedeni u knjige i evidenciju kompanije LafargeHolcim.

### Čašćenje

Čašćenje podrazumeva obroke i osveženje, kao i kulturne, zabavne ili sportske događaje kojima prisustvuje barem jedan zaposleni kompanije LafargeHolcim kao domaćin. Ukoliko zaposleni kompanije LafargeHolcim tom prilikom nije prisutan, čašćenje se smatra „poklonom“ i podleže pravilima o poklonima.

### Pokloni

Pokloni mogu biti u obliku robe ili usluga, kao i druge vredne stvari, na primer krediti, školarine, troškovi lečenja i karte za kulturne, zabavne ili sportske događaje. Pokloni u vidu gotovine ili ekvivalenta (na primer, u vidu poklon vaučera) kao i napojnice, nisu dozvoljeni, sem nekoliko veoma ograničenih lokalnih izuzetaka koje je unapred odobrila Grupa za usklađenost.

### Vraćanje poklona

Ako vrednost poklona prevaziđa standarde navedene u politici i direktivama kompanije LafargeHolcim, recite to svom prepostavljenom, dokumentujte da ste primili poklon u skladu sa važećim pravilima ili direktivama, i ljubazno vratite poklon uz objašnjenje da unutrašnja pravila kompanije LafargeHolcim ne dozvoljavaju da se takvi pokloni prime. Ako je vraćanje poklona zaista nepraktično ili bi veoma uvredilo davaoca poklona, poklon se mora anonimno pokloniti u dobrotvorne svrhe, a ako ni to nije moguće, onda se mora prihvati u ime kompanije i podeliti sa zaposlenima, s tim da ljudski resursi odrede kako će se ta podela sprovesti.



### Osnovna smernica

Zapitajte se da li je poklon ili čašćenje nezakonito i da li krši politiku i direktivu kompanije LafargeHolcim ili druge strane. Posle toga se zapitajte da li biste se osećali neprijatno ili doveli kompaniju u nelagodan položaj ukoliko se na naslovnoj strani novina objavi da ste primili poklon ili bili počašćeni. Ako je odgovor barem na jedno od ovih pitanja „da“, onda se poklon ili čašćenje ne sme ni dati ni prihvati.

## Šta to znači u mom slučaju?



Dok smo pregovarali o ceni sa jednim od dobavljača, ponuđena mi je karta za fudbalsklu utakmicu na koju sam stvarno hteo da odem. Da li je u redu primiti kartu?



**Nije. Zaposlenima kompanije LafargeHolcim nije dozvoljeno da prime poklone ili da prihvate poziv za zabavu ni od jednog pojedinca ili kompanije dok se bave poslovним pregovorima, dok tenderi još traju i tome slično. Trebalo bi da se zahvalite dobavljaču i da mu objasnite zašto ne možete prihvati njegovu ponudu.**



Veoma važan klijent kompanije LafargeHolcim organizuje večeru da bi proslavio 50. godišnjicu svoje kompanije. Drugi važni poslovni ljudi i državni službenici će biti тамо. Pozvana sam. Smem li da prihvatom poziv?



**Smete, pod uslovom da ste pozvani kao neko ko predstavlja LafargeHolcim, i da vam je pretpostavljeni dao odobrenje.**

## 2.3 Poštена konkurencija

LafargeHolcim veruje u slobodno tržište i poštenu konkurenciju jer to našim kupcima omogućuje da dođu do najboljih proizvoda i usluga pod najpovoljnijim uslovima.

Kršenje antikorupcijskih zakona i zakona o konkurenciji nikada nije bilo u interesu kompanije LafargeHolcim i neće se tolerisati. U svim regionima i zemljama u kojima poslujemo, posvećeni smo tome da se za dobavljače i kupce borimo energično ali poštено.

### Naši zaposleni nikada ne smeju ni direktno ni indirektno da:

- Sklapaju sporazume, ugovore, niti da koordiniraju aktivnostima sa stvarnim ili potencijalnim konkurentima da bi:
  - Usklađivali cene, premije ili slične elemente;
  - Ograničili ili smanjili vrstu i količinu proizvoda ili usluga koje se pružaju;
  - Odredili tržišta geografski ili na osnovu poslovnih partnera, segmenata kupaca, ili proizvodnih linija;
  - Se upustili u bilo kakvu komunikaciju sa konkurentima u vezi sa ponudom;
  - Odredili uslove ili ishod postupka nadmetanja;
  - Bojkotovali dobavljače ili kupce da bi se sprečio dobavljač ili kupac da obavlja posao sa konkurencijom.
- Zloupotrebe dominantan položaj na određenom tržištu.
- Sklope sporazume ili aranžmane sa subjektima koji rade na drugom nivou proizvodnog ili distributivnog lanca, kao što su to dobavljači, distributeri ili trgovci, a koji bi umanjili ili eliminisali slobodnu i poštenu konkurenciju.
- Razmene konkurenčki osetljive informacije,
- Se angažuju u nekom drugom vidu ponašanja koje bi na drugi način ograničilo konkurenciju u suprotnosti sa važećim zakonima i propisima.

Mnogobrojni su oblici ponašanja koji mogu biti predmet antimonopolskih zakona. Morate se pridržavati ovih zakona kao i unutrašnje politike kompanije LafargeHolcim i zatražiti smernice od lokalnog službenika za usklađenost i od Grupe eksperata za zakon o konkurenciji, ukoliko imate neka pitanja ili nedoumice u vezi sa tim.

Antikorupcijska pravila i zakoni su složeni i brojni a njihovo sproveđenje može da zavisi od mnoštva činilaca. Bolje je biti oprezan i postaviti pitanje nego nagađati koje akcije bi bile prihvatljive - loše prosuđivanje ne može biti nikakav izgovor.

## Šta to znači u mom slučaju?



Predstavnik neke druge fabrike cementa vas zove na sastanak u drugoj zemlji da sa vama porazgovara o „racionalizaciji“ tržišta za proizvod koji dobavljuje obe fabrike. Sastanak za „racionalizaciju“ će se odigrati van zemlje u kojoj bi se postigla „racionalizacija“. Da li bi trebalo da idete na taj sastanak?

**Ne. Odmah se morate obratiti lokalnom službeniku za usklađenost.**  
Prisustvo na sastanku za „racionalizaciju“ može predstavljati izuzetno ozbiljno krivično ponašanje. Nemojte da vas zavaraju šifrovane reči kao što je to „racionalizacija“. To što se sastanak obavlja u drugoj zemlji ne menja ishod, pošto taj sastanak može i dalje da prekrši važeće antimonopolske zakone.



Konkurent se obraća komercijalnom direktoru kompanije LafargeHolcim i predlaže da cene ostanu na istom nivou sledećih dvanaest meseci. Kompanija je pod pritiskom da ostvari ciljni EBITDA (Profit pre oduzimanja kamate, poreza na dobit i amortizacije) i menadžer razmišlja o tome da prihvati ponudu konkurenциje. Da li treba da rizikuje?

**Ne. To bi se okvalifikovalo kao „kartel“, što je najteži tip nezakonitih dogovaranja (bez obzira da li je u usmenom ili pisanim obliku).** Učešće u kršenju zakona o zaštiti konkurenčije nikada nije u interesu kompanije LafargeHolcim. Da biste postupali sa integritetom morate se pridržavati zakona kao i politike i direktive kompanije LafargeHolcim, čak i ako su šanse da vas otkriju male, a prilika da se ostvari poslovni cilj naizgled veća. Uvek imajte na umu da kršenje zakona o zaštiti konkurenčije može ozbiljno da oštetи našu reputaciju i može da krivično i finansijski optereti Grupu i pojedince.



## 2.4 Tačna evidencija i izveštavanje

U svim našim odnosima i u svakom obliku komunikacije smo precizni i govorimo istinu.

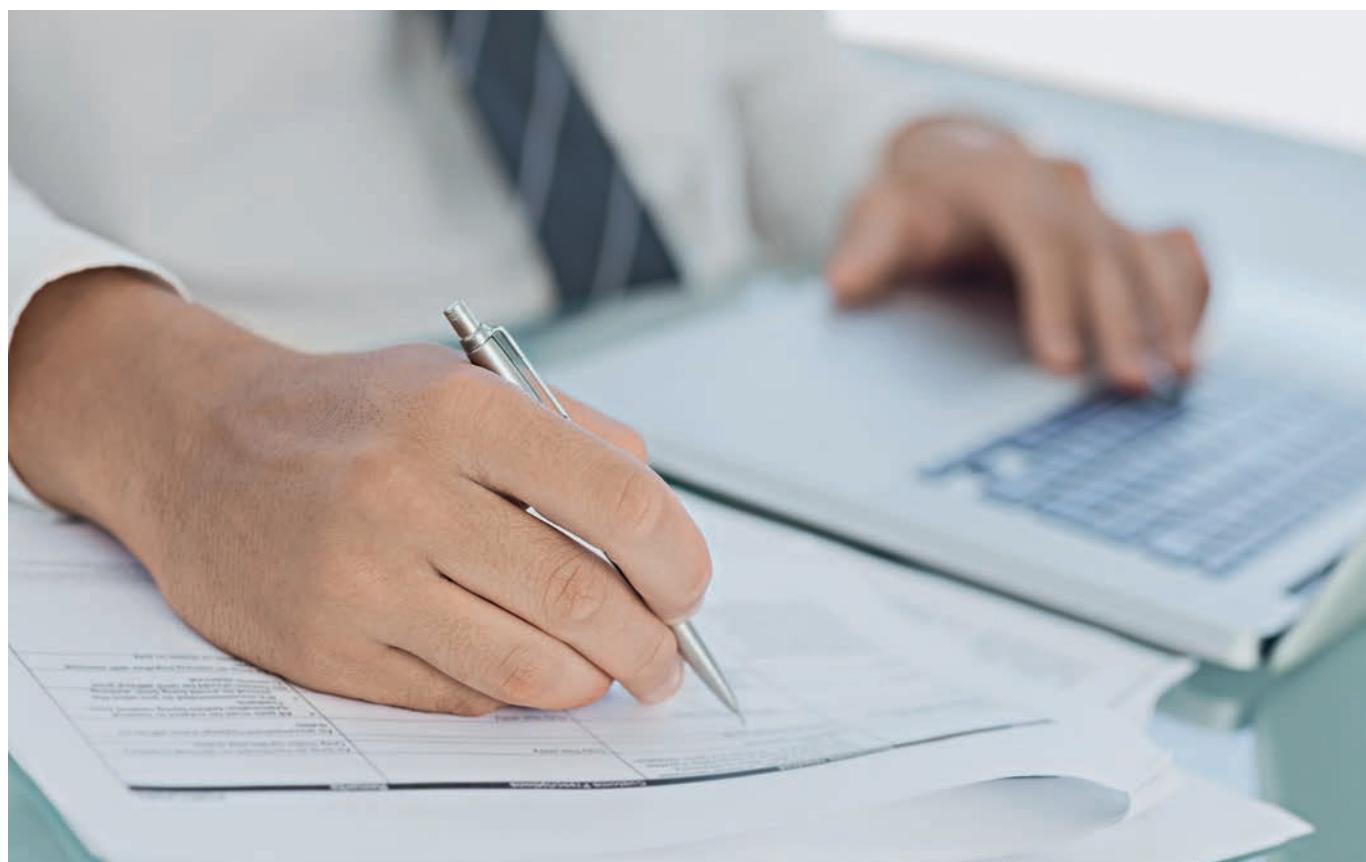
To je osnova naših međusobnih odnosa i slično se očekuje od nas u svim našim odnosima sa investitorima, kupcima, zaposlenima i poslovnim partnerima kao i sa državnim i svim vladinim kancelarijama. Falsifikovanje i neprimerno menjanje evidencije je zabranjeno. Nikada ne smete naložiti nekom da pripremi ili odobri lažni dokument ili dokument koji dovodi u zabludu, niti sami to možete uraditi po nalogu neke druge osobe. Kada pripremamo evidenciju, svi moramo da postupamo sa integritetom, što znači da se informacije ne uskraćuju neprimereno, da nisu potpune ili da ne dovode u zabludu. Razlike u evidenciji se moraju razrešiti odgovarajućim ispravkama i moraju biti transparentne osobama koje moraju da budu obaveštene o takvim ispravkama.

### Čuvanje evidencije

Evidencija kompanije mora se čuvati u skladu sa važećim zakonima i politikom i smernicama kompanije LafargeHolcim. Uništavanje, prikrivanje ili menjanje bilo kakve evidencije za koju ste dobili nalog da je čuvate je zabranjeno. Ako znate ili verujete da postoji mogućnost da dođe do parničkog postupka, ili unutrašnje ili spoljne istrage koja se tiče bilo kog dokumenta koji posedujete ili je pod vašom kontrolom, morate sačuvati taj dokument i odmah ga dati na uvid kada dobijete nalog za to.

Blagovremena, potpuna i poštena evidencija finansijskih i nefinansijskih informacija i primereno čuvanje naših dokumenata i evidencije je od suštinskog značaja za naše posovanje i važno je za naš:

- Kredibilitet i ugled;
- Pravne i regulatorne obaveze
- Sposobnost da se dođe do preciznih projekcija i poslovnih odluka; i
- Odgovornost prema akcionarima i drugim spoljnim zainteresovanim stranama.



## Šta to znači u mom slučaju?



Prošle nedelje je bio period za kvartalni izveštaj. Vaša pretpostavljena od vas hoće da vaš tim ostvari brojke za taj kvartal, pa od vas traži da upišete i nepotvrđenu prodaju proizvoda, iako se prodaja neće ostvariti do sledeće nedelje. Mislite da ovo neće nikome naneti zlo u kompaniji. Da li da poslušate ovaj zahtev?



**Ne. Troškovi i prihodi se moraju ubeležiti u istinski vremenski period. Do prodaje još nije došlo. To bi se smatralo lažnim predstavljanjem i moglo bi da dovede do toga da se okarakteriše kao prevara, ako neostvarenu prodaju unesete u prethodni period.**



Upravo ste imenovani za finansijskog kontrolora u nekoj zemlji i otkrili ste da je fizičko stanje količine klinkera mnogo manje od stanja navedenog u knjigama. Potencijalni gubitak je ogroman. Razgovarali ste sa generalnim direktorom koji vam odgovara da ne može da priušti nikakvu rezervu za ovu godinu jer već ne ostvaruje zadate ciljeve. Kaže vam da bi gubitak trebalo da se raspodeli u nadolazeće godine. Da li vam je to u redu?



**Nije, uprkos odgovoru vašeg pretpostavljenog, odgovorni ste za to da izveštavanje bude potpuno, pošteno, tačno i blagovremeno. Ako biste postupili po ovim uputstvima, falsifikovali biste dokumentaciju.**

## 2.5 Sukobi interesa

Svi mi smo dužni da donosimo poslovne odluke u interesu kompanije LafargeHolcim, koje nisu zasnovane na ličnim interesima.

Do sukoba interesa može doći kada se umešaju naši lični interesi, ili može delovati da su se umešali, u našu sposobnost da efikasno i poštено obavimo posao. Gde god možemo, izbegavamo svaki odnos ili postupak koji može da ugrozi, ili čak može samo da deluje kao da ugrožava, našu sposobnost da donosimo objektivne i poštene odluke kada obavljamo posao u ime kompanije LafargeHolcim.

Kada takvi odnosi ili postupci ne mogu da se izbegnu, morate ih odmah obelodaniti svom prepostavljenom i lokalnom službeniku za usklađenost. Uz to, trebalo bi, slično tome, da se obelodane svi lični interesi koji bi se doživeli kao da imaju veze sa izvršavanjem vaših profesionalnih dužnosti. U slučaju da postoji sumnja,

obelodanjivanje takvih postupaka je u vašem interesu. Transparentnost često otklanja utisak da je došlo do neprimerenog postupka.

### Spoljno angažovanje

Može se desiti da vas pozovu da obavite uslugu direktora, savetnika ili člana uprave neke spoljne organizacije. Prvo treba da proverite da li je takav angažman dozvoljen pod uslovima vašeg ugovora o zasnivanju radnog odnosa, a uz to morate biti sigurni da to neće preterano uticati na vaš rad za kompaniju LafargeHolcim. Nadalje, ako je ta organizacija naš konkurent, ili obavlja posao sa kompanijom LafargeHolcim, ili je reč o kompaniji u vlasništvu države, angažman mora odobriti lokalni službenik za usklađenost i prepostavljeni. Isto

odobrenje se traži kod zaposlenih koji žele da se politički kandiduju za javne funkcije. Iako to nije nužno zabranjeno, mnoge javne funkcije će dovesti do stvarnih ili potencijalnih sukoba interesa sa poslovanjem kompanije LafargeHolcim.



Nikada ne koristimo imovinu ili informacije kompanije LafargeHolcim za sticanje lične koristi niti sama činjenica da radimo za kompaniju LafargeHolcim ne može predstavljati osnov za ostvarivanja ličnih prednosti.

## Šta to znači u mom slučaju?



Dobavljač tehničke opreme je isporučio aparat za koji se ispostavilo da je neispravan a vi to otkrivate kada je aparat već instaliran. Vaš tast je vlasnik kompanije koja dobavlja tu robu, i vi, usled toga razmišljate da se kvar ne otkloni.



**Na vaše donošenje odluke ne treba da utiče vaš lični odnos sa dobavljačem. Vaša dužnost je da postupate u interesu kompanije LafargeHolcim. Takođe bi trebalo prijaviti takav sukob prepostavljenom i obavestiti lokalnog službenika za usklađenost o postojanju ličnog odnosa sa vlasnikom preduzeća koje dobavlja robu.**



Obratili su mi se prijatelji koji su mi ponudili da investiram u kompaniju koja proizvodi sirovine za snabdevanje na tržištu kompanije LafargeHolcim. Da li bi to bio sukob interesa ako bih imao samo finansijskog udela, a ne i uticaja u upravljanju?



**To bi u najmanjoj meri predstavljalo potencijalni sukob. Od različitih činilaca bi zavisilo da li je reč o stvarnom sukobu interesa:**

- **Vaš položaj u kompaniji LafargeHolcim;**
- Uticaj koji imate na odabir dobavljača za kompaniju LafargeHolcim;
- Iznos vaše investicije i povezani deo u deonicama;
- Značaj kompanije LafargeHolcim kao mogućeg kupca.

**U svakom slučaju bi trebalo da obavestite svog prepostavljenog i lokalnog službenika za usklađenost pre investiranja u kompaniju, da dobijete odgovarajuće smernice i savete. Pored toga, moguće je i postojanje aspekata konkurentnosti koje treba uzeti u obzir.**

## 2.6 Trgovanje povlašćenim informacijama

LafargeHolcim podržava tržišta hartijama od vrednosti koja su otvorena i poštena, jer su ona od ključne važnosti za stvaranje poverenja investitora.

Do trgovanja povlašćenim informacijama dolazi kada se hartijama od vrednosti kompanije trguje na osnovu važnih informacija koje nisu javne, a koje bi mogle u odgovarajućoj meri da utiču na nečiju odluku da li da trguje tim hartijama od vrednosti ili ne.

Informacija je „važna“ u slučaju kada neki investitor razmišlja o toj informaciji radi donošenja odluke o kupovini, prodaji ili zadržavanju hartija od vrednosti neke kompanije. Informacija „nije javna“ sve dok se ne obelodani i dok ne prođe odgovarajuće vreme da tržište hartijama od vrednosti ne obradi tu informaciju. Primeri važnih informacija i informacija koje nisu javne su:

- Obaveštenje o promenama u visokom menadžmentu dobijeno unapred;
- Nenajavljeni spajanja ili pripajanja preduzeća;
- Parnični postupci koji treba da uslede, ili postoji pretnja da će uslediti;
- Finansijski rezultati koji nisu javni;
- Razvoj značajnog novog proizvoda;
- Nenajavljeni rasprodaja deonica.

Mi ne trgujemo hartijama od vrednosti kompanije LafargeHolcim, ili bilo koje njene kompanije, ni jedne kompanije koja javno prodaje hartije od vrednosti na osnovu povlašćenih informacija dobijenih dok radimo za LafargeHolcim.



### Važeća politika kompanije LafargeHolcim

- Trgovanje i Direktiva o obelodanju na tržištu

Zakoni o trgovanju povlašćenim informacijama ne samo da zabranjuju trgovanje hartijama od vrednosti na osnovu podataka unutar firme već i prenošenje takvih informacija trećim licima.

## Šta to znači u mom slučaju?



Dobavljač teške opreme vam u poverenju saopštava da postoji nova mašinerija koju planiraju da uvedu na tržište. Već je odlučeno da LafargeHolcim neće koristiti taj proizvod, ali vi smatrate da će on predstavljati veliki napredak za druge vidove industrije. Kada dobavljač nađe klijente, cena deonica će sigurno dramatično skočiti. Da li vam je dozvoljeno da kupite hartije od vrednosti dobavljača?



**Ne. Nije vam dozvoljeno da kupujete nikakve hartije od vrednosti od dobavljača dok javnost ne sazna za novi proizvod. Ovo se zove „informacija iznutra“ jer ste za nju saznali u poverenju. Ništa nije bilo u potpunosti i poštено obelodanljeno. Informacija je „važna“ jer bi je neki razuman investitor verovatno smatrao važnom pri donošenju odluke o investiranju u tu kompaniju.**

## 2.7 Sankcije i embargo

Kompanija LafargeHolcim je zastupljena na mnogim tržištima i u mnogim regionima u svetu, i stoga deluje u skladu sa zakonima i propisima različitih pravnih sistema.

Isporučujemo proizvode, usluge i tehnologiju širom sveta. Zbog toga smo posvećeni poslovanju u skladu sa svim važećim izvoznim i uvoznim zakonima, koji podrazumevaju i trgovinske sankcije, embargo, i druge zakone, propise i naređenja ili politiku vlade koji utiču na trgovinu.

Da li se neki proizvod, usluga ili tehnologija može izvesti iz jedne u drugu zemlju, zavisi od mnogo činilaca, uključujući tu i prirodu robe koja se izvozi, zemlju porekla i njenog krajnjeg korisnika i njenu krajnju namenu. Sankcije i embargo ograničavaju transakcije sa određenim

zemljama, imenovanim pojedincima i entitetima, i za određenu krajnju namenu. Mi moramo, stoga, biti svesni ovih ograničenja i moramo imati celokupnu dokumentaciju neophodnu pre stupanja u transakciju ili pre izvoza naše robe.

### Šta to znači u mom slučaju?



Kupac od vas traži da isporučite cement jednoj nepoznatoj kompaniji koja se nalazi u susednoj zemlji. UN su toj zemlji nametnule sankcije. Ne znate da li možete ili da li treba da primite zahtev ovog kupca. Šta treba da uradite?

**Trebalo bi da pitate svog lokalnog službenika za usklađenost kako da se nosite sa ovim zahtevom. Mogućnost da se roba preveze zavisi od mnoštva činilaca, uključujući tu i zemlju u koju kupac želi da se roba isporuči, izveze, kako će se proizvod koristiti i ko će ga koristiti.**



## 2.8 Sprečavanje pranja novca

Naš je cilj da obavimo posao sa renomiranim poslovnim partnerima koji obavljaju zakonite poslovne aktivnosti i čija sredstva dolaze iz legitimnih izvora.

Pranje novca je krivično delo koje podrazumeva prikrivanje izvora novca povezanog sa kriminalnom aktivnošću, kao što je to terorizam, trgovina drogom ili primanje mita. Do krivičnog dela dolazi kada novac dobijen na osnovu krivičnih radnji biva integriran u trgovinske tokove tako da izgleda da je legitiman ili da se istinski izvor ili vlasnik ne mogu identifikovati.

Da bi se sprečilo da kompanija LafargeHolcim bude iskorišćena kao sredstvo za pranje novca, naši zaposleni prate naše celokupno računovodstvo, vođenje knjiga i finansijske izveštaje koji se odnose na isplate u gotovini i druge oblike plaćanja u vezi sa našim poslovnim transakcijama.

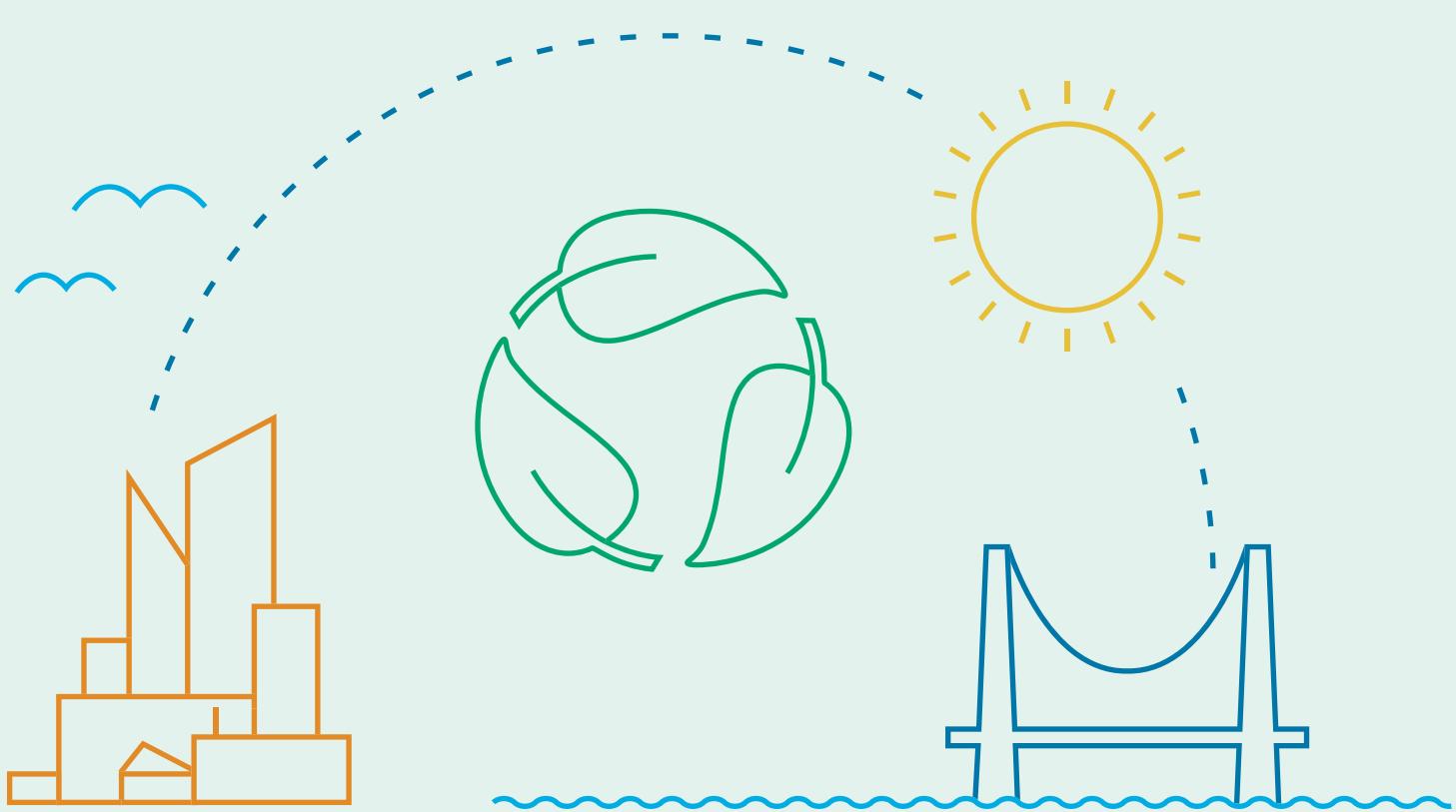
Kao radnici kompanije LafargeHolcim, stalno smo na oprezu kada se radi o otkrivanju nepravilnosti u plaćanju i sumnjivom ponašanju kupaca i drugih lica.

Ukoliko postoji sumnja ili imate pitanja u vezi sa predloženom transakcijom, postavite ih svom prepostavljenom ili lokalnom službeniku za usklađenost.





### 3. Integritet u okviru lokalne zajednice



## 3.1 Životna sredina

Kao odgovorni građani, svi smo svesni naših stalnih obaveza prema životnoj sredini, i potrebom za aktivnim angažovanjem da bi se zaštitili i unapredili naši prirodni resursi. Posvećeni smo tome da svedemo negativan uticaj na najmanju meru, a da do maksimuma povećamo pozitivan uticaj na prirodu.

Kompanija LafargeHolcim je posvećena zaštiti životne sredine u zemljama gde poslujemo, i u tom cilju je razvila politiku koja je snažno usmerena na:

- Ispuštanje gasova koji proizvode efekat staklene bašte;
- Uštedu vode;
- Očuvanje vode;
- Smanjenje otpada i njegovo pravilno odlaganje tokom procesa proizvodnje;
- Održivu vrednost, reciklažu, prikupljanje i ponovnu upotrebu otpada u procesu proizvodnje;
- Upotrebu održivih sirovina i praksi;

- Rehabilitaciju / restauraciju kopova i upravljanje biodiverzitetom;
- Poštovanje zakona o životnoj sredini i zahteva trećih lica;
- Nadzor i izveštavanje o poštovanju životne sredine i uticaja na nju.

Kompanija LafargeHolcim je takođe izložena mnogim zahtevima vlade i zakonima o životnoj sredini koji određuju minimum standarda. U kompaniji LafargeHolcim težimo da ostvarimo viši standard ponašanja.

ovoj oblasti i stvaramo akcione planove da stalno poboljšamo naš učinak.

Podstičemo vas da podržite održivu upotrebu prirodnih resursa, uključujući tu i očuvanje vode, njihovo smanjenje i korisno obnavljanja, reciklažu i ponovnu upotrebu otpada, uštedu energije i upravljanje biodiverzitetom. Posavetujte se sa svojim koordinatorom za životnu sredinu da biste saznali još nešto o tome kako da podržite LafargeHolcim da bismo ostvarili naše ciljeve.

Redovno radimo reviziju postignutog u



### Važeća politika kompanije LafargeHolcim

- Politika zaštite životne sredine
- Politika korišćenja alternativnih goriva i resursa (AGR)

## 3.2 Ljudska prava

Zalažemo se za poštovanje i zaštitu ljudskih prava svuda gde poslujemo.

Zabranjujemo sledeće prakse i nećemo poslovati ni sa kim, bio to pojedinac ili kompanija, za koga znamo da učestvuje u:

- Eksploraciji dece, uključujući tu i dečiji rad;
- Fizičkom kažnjavanju;
- Nasilju prema zaposlenima, pogotovo ako je to na osnovu pola, porekla, religije ili seksualne orientacije;
- Prinudnom ili obaveznom radu;
- Nezakonitoj diskriminaciji u zapošljavanju i praksi zapošljavanja;
- Pružanju nebezbednih uslova rada

- Isplati plata (ili smanjenjima) koja na nezakonit način ostavljaju radnika sa prihodima ispod minimuma zagarantovane zarade; i
- Nezakonitim propisima koji se odnose na prekovremeni rad.

Naša posvećenost ljudskim pravima nalazi se u našoj Politici za korporativno društvenu odgovornost (CSR) i osnažujemo je tako što učestvujemo u Globalnom dogovoru UN. Sistem upravljanja ljudskim pravima kompanije LafargeHolcim se primenjuje na sve kompanije u grupi. Ovaj sistem posmatra naše sopstveno ponašanje kao i

ponašanje u lancu vrednosti, posebno ponašanje dobavljača, podizvođača i drugih pružalaca usluga treće strane.

Ukoliko imate razloga da mislite da se LafargeHolcim ili neki od naših partnera ne pridržava zakona ili propisa određenih da štite ljudska prava, prenesite svoju nedoumicu svom lokalnom službeniku za usklađenost.

### Šta to znači u mom slučaju?



Radim sa dobavljačem. Čujem glasine da taj dobavljač upošljava decu, a ponekad i zatvorenike tamo gde rade. Šta da radim?

Treba da prijavite glasine lokalnom službeniku za usklađenost koji će preduzeti odgovarajuće korake sa zaposlenima koji se bave društveno odgovornim poslovanjem da proveri da li postoje osnove za te glasine. LafargeHolcim pitanje ljudskih prava posmatra vrlo ozbiljno i učiniće sve da to rade i lica iz lanca snabdevanja.



Važeća politika kompanije  
LafargeHolcim

- Politika za korporativnu društvenu odgovornost (CSR)

## 3.3 Angažovanje u zajednici

LafargeHolcim nastoji da bude korporativni građanin kome se veruje, kao i to da ispunjava svoje obaveze prema zajednicama u kojima posluje.

Trudimo se da to obavimo tako što ćemo dati doprinos kroz investicije i angažovanje, i tako što ćemo graditi odnose na osnovu obostranog poštovanja i poverenja sa svim zainteresovanim stranama u zajednici.

Pokazujemo poštovanje za ljude i planetu i tražimo od svih naših radnika da pri donošenju poslovnih odluka razmotre kratkoročne i dugoročne uticaje na zajednicu i životnu sredinu.

### Politička angažovanost

Kompanija LafargeHolcim je politički neutralna. Davanje priloga za političke partije, političare ili kandidate za javne funkcije je privatna stvar naših zaposlenih. Prostорије и средства kompanije LafargeHolcim nikada ne smeju da se koriste za prikupljanje priloga ili za kampanje određenih političkih partija ili kandidata za javne funkcije. Političke donacije ne smeju biti u ime kompanije LafargeHolcim, osim ako je to izričito dozvoljeno u pisanim lokalnim zakonima i važećoj politici i smernicama kompanije LafargeHolcim, koji moraju da zahtevaju transparentnu i preciznu dokumentaciju o takvima prilozima i zabranjuju da se takve donacije daju u razmenu za neprimerno stečenu korist.



### Važeća politika kompanije LafargeHolcim

- Politika za korporativnu društvenu odgovornost (CSR)

## Šta to znači u mom slučaju?



Pozvani ste u svojstvu zaposlenog kompanije LafargeHolcim da prisustvujete gala-večeri tokom koje će se držanjem govora predstaviti politika jedne političke stranke a za to vreme će se prikupljati sredstva. Vaša karta za gala-veče spominje temu govora i da će stranka imati koristi ako je kupite. Šta treba da uradite?



**Vaše prisustvo na političkoj gala-večeri bi se moglo doživeti kao davanje podrške kompanije LafargeHolcim političkoj partiji. Morate biti oprezni kada prihvataćete takve pozive i morate se posavetovati sa lokalnim službenikom za usklađenost pre nego što tako nešto prihvate. U svakom slučaju, ukoliko posetite takav događaj, to mora biti u svojstvu privatnog lica.**

# Saveti, smernice i izveštavanje

Pre ili kasnije, dok budete radili za kompaniju LafargeHolcim, možete se suočiti sa situacijom koja vas stavlja pred etičku dilemu. Kada do toga dođe, nemojte oklevati da progovorite o tome, da postavite pitanje o vašoj odgovornosti, i da prijavite svoje nedoumice i ponašanje koje nije u skladu sa politikom firme onda kada je to potrebno. Uvek prvo pokušajte da rešite pitanja ili nedoumice sa svojim neposrednim prepostavljenim, ili drugima koji mogu da vam pomognu, kao što su to Ljudski resursi, pravna služba, unutrašnja revizija, unutrašnja kontrola, bezbednost i vaš lokalni službenik za usklađenost.

## **Linija za pitanja integriteta**

Ako vam je nelagodno ili ste neuspešno razgovarali o problemu imajući na raspolaganju gore pomenute izbore, trebalo bi da znate da postoji Linija za pitanja integriteta kompanije LafargeHolcim i da je to još jedna alternativa putem koje ćete dobiti savet ili dobromerno izraziti nedoumicu u vezi sa bilo kojom situacijom za koju znate ili sumnjate da krši naš Kodeks ili zakon.

Linija za pitanja integriteta je pokrenuta u čitavoj LafargeHolcim grupi 2015/2016. godine. Kada bude dostupan u vašoj zemlji, pozivom telefonskog broja koji važi za vašu zemlju možete poslati izveštaj putem

Linije za pitanja integriteta kompanije LafargeHolcim, ili tako što ćete poslati prijavu na <https://integrity.lafargeholcim.com>. Takođe možete doći direktno do Odeljenja za usklađenost grupe pozivom na +41 58 858 8700 ili slanjem elektronske pošte na [group-compliance@lafargeholcim.com](mailto:group-compliance@lafargeholcim.com).

Vašu prijavu će pročitati tim sastavljen od osoblja LafargeHolcim grupe za pitanja usklađenosti i istragu u Službi za usklađenost grupe LafargeHolcim, koji će se baviti vašom prijavom na profesionalan način. Izveštaji i relevantne informacije će se razmatrati u tajnosti i podeliti samo sa osobama koje to moraju da znaju u vezi sa čuvanjem interesa kompanije.

## **Saradnja sa službom za istraživanje, reviziju i unutrašnje kontrole**

Sprečavanje i otkrivanje kršenja Kodeksa ili zakona se vrlo ozbiljno razmatraju u kompaniji LafargeHolcim. Slično tome, svako potencijalno kršenje Kodeksa ili zakona biće odmah istraženo. Od zaposlenih se, kao takvih, zahteva da u potpunosti i iskreno sarađuju u svakoj istrazi, reviziji ili postupku unutrašnje kontrole, što podrazumeva da se odmah reaguje na sve zahteve za informacijama.

Svi dokumenti, uključujući tu i dokumentaciju odštampanu na papiru, elektronske dokumente kao i elektronsku poštu, ali ne ograničavajući se na njih, jesu vlasništvo kompanije i mogu biti pregledani s vremena na vreme u skladu sa važećim zakonom o privatnosti podataka i u skladu sa politikom i direktivama kompanije LafargeHolcim u svrhu istrage, revizije ili postupaka unutrašnje kontrole ili usklađivanja sa zakonom.

## **Zaštita od odmazde**

Kompanija LafargeHolcim ne toleriše odmazdu protiv bilo kog zaposlenog koji dobromerno prijavi nedoumicu. Pojedinci koji pokreću akcije protiv osobe koja iskazuje nedoumicu ili učestvuje u istrazi biće predmet disciplinske mере, a može doći i do prestanka radnog odnosa.



### **Važeća politika kompanije LafargeHolcim**

- Direktiva za izveštavanje o usklađenosti

+41 58 858 8700

[group-compliance@lafargeholcim.com](mailto:group-compliance@lafargeholcim.com)

<https://integrity.lafargeholcim.com>

## Kada treba da progovorim?



Vaš prepostavljeni vam naređuje da promenite izveštaj o troškovima, a vi znate da to predstavlja kršenje politike kompanije LafargeHolcim i ovog Kodeksa. Zabrinuti ste jer mislite da bi vaš prepostavljeni mogla da vam oteža posao ako odbijete da uradite to što vam je rekao. Šta treba da uradite?



Otkrili ste nešto što bi moglo da bude ozbiljan problem. U normalnoj situaciji vaš prepostavljeni bi bio najbolja osoba za razgovor o tome u prvom stepenu. Umesto toga, bilo bi prikladno da se o tom pitanju porazgovara sa menadžerom vašeg prepostavljenog. Zbog umešanosti vašeg prepostavljenog, međutim, najbolje bi bilo da se pozove broj Linije za integritet u ovoj situaciji.





**LafargeHolcim Ltd**  
Zürcherstrasse 156  
8645 Jona  
Switzerland  
[www.lafargeholcim.com](http://www.lafargeholcim.com)

© 2018 LafargeHolcim Ltd



**LafargeHolcim**